

"לכל אחד מאיתנו דרך ייחודית משלו
ללא מוד, והוא צפוי להנדקק לסוכים שונים
על סיוע, כדי לעשות כמיטת יכולתו.

לכן, אתן בודאי לכל אחד מכם יחס שונה
משק השנה - כדי לדאוג לכם שכולכם
תקבלו מה שאתם צריכים במטרה להצליח
בכיתה זו."

הנחות ואמונות - בכיתה שונות רבה

רקע תרבותי-סביבתי-משפחתי

תחומי עניין, חוויות, רמת עצמאות, בשלות רגשית

מוכנות ללמידה, סגנונות למידה וחשיבה,

פרופיל אינטליגנציות

דרכי הנעה

10-20% תלמידים עם לקויי למידה

10-15% תלמידים עם הפרעת קשב

הנחות ואמונות

בכיתה שונות רבה

להבדלים בין התלמידים השפעה חשובה מאוד
על הדברים שעליהם ללמוד,

על הקצב שבו עליהם ללמוד

ועל התמיכה שהם זקוקים לה כדי ללמוד היטב

הנחות ואמונות

התלמידים ייטיבו ללמוד כאשר

הלמידה תהייה מאפשרת ומאתגרת במקביל

גישת התיווך עפ"י ויגוצקי:
למידה מתרחשת בתחום
ההתפתחות המקורב

הרמה הפוטנציאלית-
מה שהתלמיד יוכל
לעשות אם יקבל סיוע
מאחר משמעותי
ומיומן.

הרמה האקטואלית -
מה שהתלמיד מסוגל
לעשות בכוחות עצמו.

הנחות ואמונות

התלמידים ייטיבו ללמוד כאשר יוכלו לקשר בין תכנית הלימודים לבין תחומי העניין וניסיון החיים שלהם.

הצלחה אקדמית תורמת לניעות חברתית.

מטרות ועדויות להצלחה

יישומה של הוראה מותאמת בבית הספר –

התאמה בין הפרט הלומד, שמהווה חלק מקבוצה, לבין הסביבה הלימודית, במטרה ליצור שינוי במצב הנוכחי של הלומד.

שינוי יתבטא בקידום וטיפול התלמידים מהמקום בו נמצאים-

בתחום הקוגניטיבי : קידום הישגים לימודיים – פיתוח ידע, אסטרטגיות ודרכי חשיבה בתחומי התוכן הנלמדים. מתן כלים לחשיבה עצמאית, מקורית וביקורתית.

בתחום האישני : טיפוח לומד עצמאי היודע לתכנן, לבחור וללמוד. לומד האחראי לתהליך למידתו, בעל דימוי עצמי חיובי ומציאותי.

בתחום החברתי : טיפוח לומד המשתף פעולה עם חבריו , בעל רגישות וסובלנות לזולת, המכיר ומכבד את השונה.

דרך הפעולה:

הפעלת הוראה דיפרנציאלית בכיתה

תכנית הלימודים מורה לנו מה נדרש התלמיד ללמוד.

**הדיפרנציאליות מורה לנו כיצד למפות וללמד מגוון
של לומדים תוכן זהה, על ידי שימוש באופני
הוראה ולמידה מגוונים.**

**המורה אחראי להוביל את התלמידים מהמקום בו
נמצאים אל המטרות הנדרשות בתכנית.**

עקרונות ההוראה הדיפרנציאלית

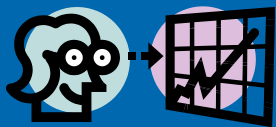
- **פרואקטיבית**- תכנון פעיל של ההתאמה.
- **איכותית יותר מאשר כמותית**- התאמת האופי של המטלה ולא בהכרח אורכה או כמותה.
- **התלמיד במרכז העשייה**.
- **מעוגנת בהערכה רציפה** מעצבת ומסכמת .
- **גמישה ומגוונת** -משנה את קצב ההוראה, רמתה או סוגה בתגובה לצורכיהם של לומדים שונים, סגנונותיהם או תחומי העניין שלהם..
- **מאתגרת ומאפשרת הצלחה**-מעוררת בתלמידים מוטיבציה למאמץ
- **רלוונטית**- מתמקדת בלמידה חיונית ועיקרית.
- **מורכבת**- מציבה אתגרי חשיבה לתלמידים ומעסיקה אותם באורח פעיל בתוכן המשדר עומק ורוחב כדי שיבנו את הידע שלהם.

כלים פדגוגים

➤ **מיפוי דינאמי מתמשך של הלומדים ותיעודו בכרטיס תלמיד.**

➤ **יחס אישי- במהלך שיעור ומעבר לו, שיחות אישיות**

➤ **תכנית למידה כללית ואישית למקצוע – מיפוי המידע והמיומנויות**

הנדרשים לתכנית גרעין ומעטפת. (העשרה והעמקה)

➤ **תכנון וניהול שיעור בדרך מתאימה למקצוע ולתלמידים ובהתייחס למטרות הלמידה.**

➤ **בניית חומרי לימוד מותאמים ופיגומים תומכים למידה עצמאית.**

➤ **תהליך הערכה כחלק מתהליך הלמידה .**

כלים ארגוניים פדגוגים

המערך הארגוני של ביה"ס נדרש לעבור התאמה לצרכים הלימודיים והחברתיים של הפרט והקבוצה. לדוגמא:

- הצמדת סייעת/מורה אחרת לעזרה בכיתה כאשר המורה מרימה את הכפפה ועורכת פעילויות דיפרנציאליות- תגמול בעזרה.
- שימוש בשעות הפרטניות.
- התאמות במערכת השעות למאפייני השיעורים הדיפרנציאליים
- התלמידים והמורה באמצעות שיבוץ מגוון שיעורים, מתן בחירה ועוד..
- גמישות והתאמה בתהליך הערכה בית ספרי.

קשיים במהלך ההוראה והלמידה

למורה קשה לעסוק בו זמנית בשני דברים: לימוד קבוצה קטנה ושימת לב לתהליך הלמידה בכיתה הגדולה.

עומס על המורה בהכנת חומרים מותאמים/מגוונים קושי של המורה במעקב אחרי התקדמות הכיתה ככלל וכל תלמיד בה כפרט.

צורך פנימי של המורה להקטנת פער ובפועל פערים בכיתה גדלים

כאשר מלמדים מיומנות לחלק מהמורים נראה מבוזבז כי לא "התקדמו בחומר"

ידע נדרש...

יש לאפשר למורה למידה של ידע וכלים בתחומים הבאים:

הכרות עם מאפייני אוכלוסיית התלמידים - כלים למיפוי הכיתה, לאבחון הידע

והשליטה של התלמידים במיומנויות למידה, לאיתור קשיים ולמעקב אחרי התקדמות התלמידים בכל תחומי ההוראה באופן מותאם.

תחום הדעת – כלים למיפוי החומר הלימודי, לגזירת חומר גרעיני והיקפי, לאיתור קשיים והתאמת ההתמודדות עימם לתלמידים שונים.

שיח אימוני המקבל שונות ונותן לגיטימציה להעלאת כל בעיה . נדרשת התייחסות המורה תוך כדי עבודה בכיתה למתרחש בשיח בין הילדים ובשיתופיות ולא רק לתכנים.

גמישות לשם התאמה והתנהלות - מורה נדרש לשקול ברגע נתון האם להתקדם לפי התכנון או להתייחס לנושא שעלה כהזדמנות חינוכית.

תפקידו של המנהל

לראות בחדר המורים את כיתת החינוך שלו

- לראות תמונת עתיד ברורה.
- לייצר מנהיגות משותפת בהובלת תהליך השינוי כבסיס לדיאלוג.
- להפעיל שינוי הנותן מענה לצורך מהותי בהיקף משמעותי אך ניתן להצלחה.
- לייצר תהליך הערכה מתוכנן ומסודר לתהליך השינוי ותוצאותיו
- למנות מוביל/רכז מצוות ההנהלה לתהליך השינוי.
- להוות מודל לדיפרנציאליות ביחסו למורים.
- לספק הנחייה וליווי בתהליך לצוות באופן אישי וקבוצתי.
- להיות מעורב, מתעניין ומעודד באופן מותאם פורמאלי ושאינו
- לתת למורה הזדמנות לבטא יכולות וכישרונות פורצים, לאפשר גמישות ולהכיל קשיים תוך אתגור המורה לצאת מהדרך המוכרת.
- לחגוג הצלחות !!!